

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

7DE ÅRG.

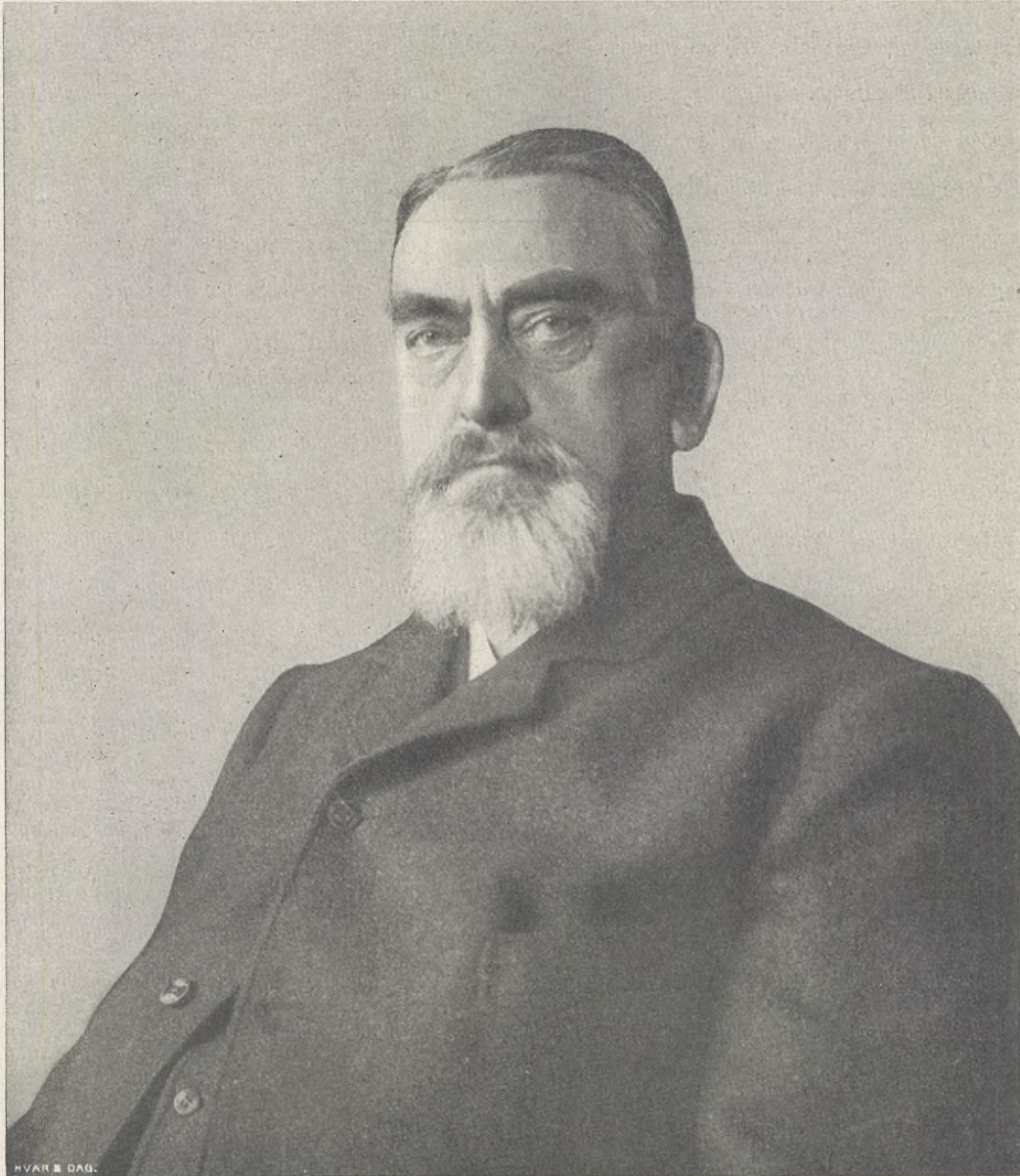
DEN 31 DECEMBER 1905.

N^O 14

OBS. Återgifvande af text eller illustrationer ur HVAR 8 DAG utan särskildt medgifvande förbjudes. **OBS.**

INNEHÅLL: G. J. A. Dunér. — Ett svenskt snabbskriftsystem. — Något om stenografi. — Nytt skulpturverk. — En 80-årsdag. — Det högre armébefälet. — Furst v. Bülow. — Ryska bilder. — Sveriges första pansarkryssare. — Ett konstnärshem i Dalarne. — "Ur dansen" af Snösparf. — Veckans porträttgalleri. — En fruktansvärd explosion.

F. A. B. HVAR 8 DAGS TRYCKERI. GÖTEBORG. 1905.

H. 8 Da STOCKHOLMSFOTOGRAF.

G. J. A. DUNÉR.
ÖFVERFÄLTLÄKARE.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Silfversparre Sthlm.—Gbg

GUSTAF JOHAN ANTON DUNÉR.

TILL PORTRÄTTET Å FÖREGÅENDE SIDA.

Sextiofem år fyllde den 20 dec. öfverfältläkaren Gustaf Johan Anton Dunér, född i Billeberga församling i Malmöhus län, där fadern var prosten och kyrkoherden i Billeberga och Tirups församlingar, fil. d:r Nils Dunér.

Student i Lund 1835, blef D. med. kand. i Uppsala 1868, med. lic. därstädes 1871 och promoverades till med. d:r i Lund 1874.

D. ägnade sig tidigt åt härens och flottans tjänst. Underläkare vid allm. garnisonssjukhuset i Stockholm 1862—67, blef han 1865 stipendiat i fältläkarekåren, var vid 1866 års möte extra läkare vid Bohusläns regemente, sommarne 1868 och 1869 uppbördsläkare vid Skärgårdsartilleriet, blef 1870 stipendiat i flottan samt var sommarne 1870 och 1871 uppbördsläkare vid flottan.

Efter att 1871—72 tjänstgjort som amanuens vid Serafimerlasarettets kirurgiska afdelning, utnämndes D. 1872 till 2:a bat.-läkare vid Kronobergs reg. blef 1874 2:a bat.-läkare vid Svea art.-regemente samt tjänstgjorde 1874—77 som sjukhusläkare vid Allm. garnisonssjukhuset i Stockholm.

Han utnämndes 1880 till 1:a bat.-läkare vid Svea art.-reg. blef 1881 reg.-läkare vid Lifreg. dragoner, 1885 reg.-läkare vid Svea trångbataljon och slutligen 1896 till öfverfältläkare i medicinalstyrelsen — en syn-

nerligen viktig och ansvarsfull post, som D. beklädt med stort nit och framstående skicklighet.

D. företog såsom Hwassersk resestipendiat en vetenskaplig resa till Österrike, Italien och Frankrike hösten 1872 till sommaren 1873 och såsom innehafvare af resestipendiet för militärläkare en vetenskaplig resa till Rumänien, Italien, Spanien och Frankrike 1877—1878 och var härunder anställd i rumänisk krigstjänst såsom chefläkare vid ett rumäniskt fältsjukhus i Tumu-Magurelli en tid af året 1877. På uppdrag af regeringen reste D. våren 1879 till sydöstra Ryssland för att taga kännedom om en där utbruten påstartad sjukdom, o. s. v.

Klart är, att den framstående fältläkaren dels såsom sekreterare, dels som medlem deltagit i åtskilliga kommitteers arbeten inom den militära hälso- och sjukvårdens område.

År 1872 blef D. led. af Svenska läkaresällskapet, 1875 af Svenska militärläkareföreningen samt 1881 af K. Krigsvetenskapsakademien. Han är sedan 1881 sekreterare i Svenska militärläkareföreningen.

D. har från trycket utgivit en mängd uppsatser i Hygiea, Nord. med. arkiv, Tidskrift i militär hälsovård, o. s. v.

Utmärkt skicklig amatörfotograf är D. ordf. i Fotografiska föreningen.

ETT SVENSKT SNABBSKRIFTSYSTEM.

När vi häromdagen i dagspressen läste att "Melins stenografi" vunnit den 35 svenska Handelsskolan för sitt system, satte vi oss i förbindelse med uppfinnaren, kapten Olof Melin. Detta, att en särskildt för svenska språket uppgjord snabbskrift i Sverige vinner framgång vid sidan om — ja kanske framför — i hela världen i öfrigt tillämpade system, det är ett godt tidens tecken.

Det visar en glädjande tendens däråt att vi ändligen vilja göra rättvisa åt hvad svenskt är. På samma gång vi ville presentera ett porträtt af den svenska snabbskriftens framgångsrike skapare och lämna några data om honom, önskade vi meddela en kort sakt framställning af snabbskriftens betydelse i allmänhet och om Melins system i synnerhet. Beträffande det senare har M. tillmötesgått med en kortfattad uppsats i ämnet som säkerligen skall finna allmänt intresse. Beträffande personliga uppgifter kunna vi meddela följande:

Redan som helt ung officer studerade M. med stor iver Gabelsbergers stenografi, och var på 80-talet, under tiden för kampen mellan Arends' och Gabelsbergers system, v. ordförande i svenska gabelsbergerska stenografiförbundet, samt utgaf en lärobok för militärer i Gabelsbergers system.

Han lärde sig äfven Arends system, men fann att detta var Gabelsbergers

betydligt underlägset. Efter att hafva studerat ett flertal moderna stenografiska system kom M. slutligen till den övertygelsen, att nu för tiden, då stenografien är till ej blott för yrkesstenografer, måste den vara enkel och lättläst och utan alla de äldre systemens inkrånglade regler. I öfrigt bör en svensk stenografi icke vara öfversatt från något främmande språk, utan tecknen böra vara fördelade på så sätt, att de mest lättskrifna och tydliga, gifvas åt de ljud hvilka förekomma oftast i svenska språket.

I öfverensstämmelse härmed gick M. till arbetet, och började med att uppgöra en frekvenstabell på 100,000 ord ur löpande svensk text, hvilken tabell sedermera fullständigats och nu upptager tillsammans 800,000 ord.

Med hjälp af dessa frekvensundersökningar ha de olika tecknen kunnat fördelas så att maximum af snabbskrifvenhet vunnits, och trots sin enkelhet har denna svenska snabbskrift visat sig användbar äfven då krafvet på snabbskrifvenhet varit det högsta tänkbara.

Resultatet af detta arbete blef den 1892 offentliggjorda "Förenklad snabbskrift".

I 35 (d. v. s. nästan samtliga) svenska handelsskolor har "Melins stenografi" antagits som läroämne, och af läroboken utgår i dagarna det 30:de tusendet.

Född 1861 är M. kapten vid Elfsborgs regemente

Foto. Jonasson. Gbg.

O. W. MELIN.
Uppfinnare af "Melins stenografi".

Kliché: Benigt Sjöfverparre.

NÅGOT OM STENOGRAFI.

FÖR ICKE STENOGRAFER.

Den tid är förbi, då stenografien¹ var en färdighet, nyttig blott för yrkesstenografer. På de mest skilda områden gör sig nu behovet gällande af att kunna skriva fortare än det med vanlig skrift är möjligt, och stenografin användes så allmänt, att det äfven för dem, hvilka af en eller annan orsak aldrig tänkt på att själva blifva stenografer, torde kunna vara af intresse att veta något mer om densamma, än att den är en skrift med hvilken man "kan" skriva "lika fort som man talar".

Den stenografiska konsten är mycket äldre än man i allmänhet föreställer sig. I Grekland finner man sålunda spår af stenografi redan ett par hundra år före Kristus, och i Rom uppställde en af Cicero frigifven slaf Marcus Tullius Tiro ett stenografiskt system, som blef vida bekant. Flera af Ciceros mest berömda tal hafva, tack vare Tiros konst, bevarats åt eftervärlden, och den tironiska snabbskriften stod högt i anseende hos de gamle romarne. Så t. ex. lär kejsar Augustus själf hafva undervisat sina egna dottersöner i stenografi, och Titus — Jerusalems förstörare — hade enligt uppgift af den romerske häfdatecknaren Svetonius kommit så långt i stenografisk färdighet, att han ofta till tidsfördrif skref i kapp med sin hofstenograf.

Det ligger utanför ramen för denna lilla uppsats att lämna äfven en kortfattad framställning af stenografiens 2,000 åriga historia. Må det därför vara nog att säga, att efter ett svagt lif under medeltid n, stenografien i och med det parlamentariska lifvets utveckling i England under 1500-talet pånyttföddes, för att sedan så småningom vinna allt mera och mera terräng, och detta under senaste årtionden i synnerhet på det merkantila området, där nu färdighet uti stenografering räknas som en af de allra viktigaste kunskapsgränarne.

Öfver 1,000 olika stenografiska system hafva sett dagen.²

Medan de äldsta systemen egentligen voro en slags förkortad vanlig skrift, där bokstäver och bokstafsdelar, i mer eller mindre monogramartade förbindelser, betecknande ord eller stafvelser, är den moderna stenografien uppbyggd på själfständiga af resp. systemupptäffare valda tecken. Närmast till hands låg väl då att — som i de flesta engelska och franska system — i förening med punkter och cirklar använda den "raka linien" i olika riktningar, ty den raka linien är ju och förblir det kortaste afståndet mellan två punkter. Men tysken Gabelsberger — den störste banbrytaren på det stenografiska området har lärt oss att det icke gäller korthet i fråga om rum utan ifråga om tid, samt visat att icke alltid det kortaste tecknet är det snabbast skrifna. Det gäller att söka efter de mest lättskrifna och lättast förbindbara tecken. Och hvar äro dessa att finna? Jo, i grunddragen till vår vanliga skrifs bokstäver, hvilka så småningom under sekternas lopp fått allt mer och mer bekväma och lättskrifna former och vid hvilkas drag dessutom hvar och en sedan barndomen är van.

Låt oss till exempel³ i st. f. vanliga skriftens onödigt långa *m* och *r* endast behålla at *m* sista tredjedelen, och af *r* punkten, så få vi två utmärkta stenografiska tecken: *l* = *m* och *z* = *r*,

hvilka den ärade läsaren benäget torde tillsvidare behålla i minnet.

I den vanliga skriften inskjutas mellan de olika bokstäfverna bindstreck, hvilkas längd och riktning växla allt efter de närstående bokstäfvernas form, storlek och ställning, och hvilka icke hafva något annat ändamål än att förbinda bokstäfverna. Detta är ett slöseri med grafiska hjälpmedel, som mycket väl kan undvikas.

Under förutsättning att de öfriga tecknens betydelse göres oberoende af deras ställning till skrillinien, kan man nämligen fritt disponera äfven dessa uppåt-gående bindstreck, hvilka då utmärkt lämpa sig att beteckna vokaler

Om t. ex. den lilla snedt utåt gående bindstreck som vi finna mellan *g* och *e* i *gl*, ges åt *a*-ljudet

samt den uppåt gående, mellan *e* och *n* i *en*, åt *e*-ljudet, så få vi två nya stenografiska tecken:
— = *a* och | = *e* (skrifna nedifrån uppåt).

Vi känna förut två konsonantecken och kunna nu läsa och skriva:

✓	✓		
rar	rara	er	era
rem	arm	armar	mera

och tillägga vi tecknen

$\gamma = d$ $l = g$ $o = s$, — = *i* — = *o*

så erhålla vi:

n	n	z	z
ed	dem	Adem	addera
e	ro	ro	ro
aga	mager	magra	sedermara

is	dimma	Madeira	oro
----	-------	---------	-----

O. S. V.

*

¹ Ordet stenografi kommer från grekiskan och betyder egentligen "sammanträngd skrift".

² De för närvarande mest spridda stenografiska system äro: i England och Amerika Pitmans, i Frankrike Duployés, i Tyskland Gabelsbergers och Stolze-Schreys, i Danmark Gabelsbergers och Schrey-Worms', i Finland och Norge Gabelsbergers. I Sverige räknas ännu de från tyskan öfversatta systemen Gabelsberger och Arends flera framstående representanter, särskildt bland våra äldre riksdagsstenografer, men bland den stora allmänheten och isynnerhet inom handelsvärlden hafva dessa system nästan helt och hållet undanträngts af Melins "Förenklad Snabbskrift", som bl. a. för närvarande är införd som läroämne vid 35 (d. v. s. nästan samtliga) svenska handelsskolor.

³ Här anförda exempel äro hämtade från Melins stenografi.

⁴ Någon skillnad mellan stora och lilla alfabetet göres naturligtvis icke.

⁵ Dubbelkonsonant betecknas medelst "förstärkning" af resp. enkla konsonantecken.

De stenografiska ordbilderna äro sammanhängande. I den vanliga skriften däremot måste man vid *i, j, t, å, ä, ö* lyfta pennan från papperet och därigenom slösa bort en ej oväsentlig tid. (Hur glad man för resten än må vara öfver att ljudenlig stafning allt mer vinner insteg i vårt land, kan man ej underlåta att beklaga, att hvarje öfvergående från *o* till *å*, och från *e* till *ä*, skall i vårt språk minska antalet af två goda tecken — *e* är vår bästa bokstaf — för att i stället öka antalet af de tidsödande *å* och *ä*).

Låt oss undersöka hur mycken tid detta lyftande af pennan kräver. Det gäller då att för denna underökning använda ett tecken, så beskaffadt, att det skrives precis på samma sätt vare sig det står förbundet eller ensamt.

Ett dylikt hafva vi uti halvcirkeln, och om vi jämföra

~~~~~ med ~~~~~

skola vi finna att en person med medelmåttig skrifthastighet efter någon öfning på 10 sekunder hinner utföra omkring 50 sammanbundna men endast 30 fristående något så när regelbundna halvcirklar. I förra fallet har således hvarje halvcirkel kraft $\frac{10}{50}$ eller $\frac{1}{5}$ sekund, medan i det senare hvarje halvcirkel *plus ett lyftande af pennan* kraft $\frac{10}{30}$ eller $\frac{1}{3}$ sekund. Skilnaden = $\frac{1}{3} - \frac{1}{5} = \frac{2}{15}$, eller i rundt tal $\frac{1}{8}$ sekund är således, hvad som åtgått för själfva lyftandet af pennan, och detta under omständigheter, då pennans väg i luften varit den minsta tänkbara.

En åttiondel sekund är ju i och för sig ej så mycket, men om äfven alla *t*, af ren instinkt skrivas utan att pennan lyftes, så återkommer dock detta lyftande en gång för hvarje *i, å, ä, ö* och *j*. Enligt vid Melinska systemets uppställande verkställda frekvensundersökningar förekomma på 100,000 ord löpande svensk text 25,059 *i*, 10,990 *å*, 12,748 *ä*, 8,221 *ö* och 5,773 *j*, hvilket tillsammans gör 62,791 lyftningar.

På 100,000 — hvilka man med stenografi bör kunna skriva på omkring 12 timmar — slösar man således i vanlig skrift bort 62,791 $\frac{2}{15}$ sekunder, eller i rundt tal $2\frac{1}{4}$ timmar på detta onödiga lyftande af penna.

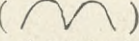
*

Genom att göra tecknen så enkla som möjligt, genom att begagna "bindestrecken" för att beteckna vokalerna — det i språket sammanbindande elementet —, samt genom att undvika det tidsödande lyftandet af pennan, kunna vi få en skrift, som blir tre till 4 gånger så kort som den vanliga.

Men detta räcker ej! Vi måste utfinna ytterligare medel att öka snabbskrifvenheten.

Ett bland dessa — och af största betydelse — är att fördela tecknen så, att de mest snabbskrifna och lättast förbindbara gifvas åt de oftast förekommande ljuden.

Uti den vanliga skriften äro bokstäfverna icke alls fördelade med hänsyn härtil; och detta kan ej förvåna oss om vi betänka hurusom dessa bokstäfver ursprungligen icke varit annat än en afbildning af ett eller annat föremål, som vid bildskriftens öfvergång till ljudskrift gifvit bokstafven dess namn. Så t. ex.

kan bokstafven *m* () delvis härledas från bilden af två kvinnobröst (grek. "mamma") Också har *m*, som dock ej är den minst ofta förekommande bokstafven, fått ett tecken, som med resp. bindestreck utföres i *sju* skrifdrag, medan nästan alla andra ljud fått bokstäfver som skrives i *fem* eller *färr* drag.

Vårt oftast förekommande ljud: *a*, med en frekvens af 50,253 på 100,000 ord, har i vår vanliga skrift ett sämre tecken än *u*, som blott förekommer 8,848 gånger. Att få fram framåtböjningen af *a*'s första nedstreck kräver nämligen ett visst arbete, som

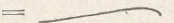
tar sin tid; och må denna tidsskillnad vara aldrig så minimal, då det gäller *ett a*, så kan den ej förbises, då den såsom onödig tidsförlust återkommer ungefär en gång på hvar annat ord.

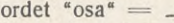
Studera vi närmare en hastigt nedskrifven vanlig skrift, skola vi förvånas öfver huru ofta där står *u* i st. f. *a*. Vid hastig läsning märka vi knappt detta, ty vi ha läst så mycken vanlig skrift, att vi i de flesta fall känna igen ordbilderna utan att ögat behöft "se" de enskilda bokstäfverna. Men stundom kan hända att äfven de omstående tecknen förfuskats, så att ordbilden ej så lätt kännes igen; och i hvarje fall måste det betraktas som en brist hos en skrift, att ett tecken så ofta förlorar sin tyd och öfvergår till ett annat.

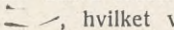
Dylika misskrifningar kunna naturligtvis ej heller undvikas i stenografien, men olägenheten däraf kan betydligt minskas genom att man ställer det så, att dessa hvarandra liknande tecken — hvilka man ej har råd att undvara — gifvas åt hvarandra liknande ljud, som t. ex. *e å, o ä, f v, g k, b p, d t*, ty om då en misskrifning sker, inverkar densamma mindre menligt på läsbarheten. Och genom att på detta sätt tillgodose kravet på tydlighet, ökar man äfven snabbskrifvenheten, ty ju mindre en eventuell misskrifning har att betyda, dess fortare kan man låta pennan löpa.

*

Att uppställa en tabell öfver huru ofta de olika ljuden förekomma i ena eller andra ställningen kräver mycket arbete och tålmod, men möter ju inga direkta svårigheter.¹ Att däremot få riktiga siffror på huru lång tid utförandet af de olika tecknen kräver är ej lätt, i synnerhet som de flesta tecken få *olika* tidvärden allt efter deras ställning i ordbilderna.

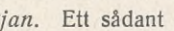
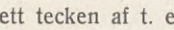
Låt oss t. ex. undersöka den i alla stenografiska system använda "illa cirkeln", som i Melins stenografi betecknar *s*-ljudet. På 10 sekunder förmår man skriva omkring 28 fristående sådana små cirklar, hvilket vill säga att detta tecken skrives ensamt kräver omkring $\frac{1}{3}$ sekund. Men förenas cirkeln med andra tecken till en ordbild, blir förhållandet anordnunda. I t. ex. den Melinska ordbilden för "is" = har en del af *i*-strecken bidragit att

bilda *s*, och i det närmaste endast halfva cirkeln behöfver utskrifvas. Detta *s*-tecken kräver således här ej stort mer än $\frac{1}{6}$ sekund. Men ej nog härmed! Om vi — fortfarande med Melins stenografi — skriva ordet "osa" = , så skola vi vid pröfning finna,

att denna ordbild skrives minst lika fort som *oa* = , hvilket vill säga, att i detta fall vårt tecken för *s* i och för sig kraft *absolut ingen tid*.

Ett annat exempel. Ljudet *h* förekommer på 100,000 ord, 4,410 gången i början af ord, 1,995 gånger inuti ord men ingen gång i slutet af ord.

Eftersom man i stenografi skriver ljudenligt är här endast fråga om hörbara *h*, och således räknas icke *h* i "hvar", "och", etc.

Detta *h*-ljud bör då gifvas ett tecken, som kan användas inuti ordbilder, men som *bäst passar i början*. Ett sådant är hvars öglas uppstreck sammanfaller med följande bindestreck. Erhölle *h* i stället ett tecken af t. ex. formen så skulle i början af ord *två* drag åtgå uteslutande till att beteckna detta ljud, och det på *h*-tecknet följande bindestrecket skulle hafva kraft ett särskildt drag. Jämföra vi dessa båda tecken, som de skulle te sig i början af ord, nämligen

¹ De frekvenstabeller, som legat till grund för utarbetandet af Melins stenografi, omfattande ursprungligen 100,000 ord, löpande svensk text, men hafva sedan i och för uppställande af förkortningar kompletterats till omkring 800,000 ord.

J och *L* skola vi finna att det förra kräver omkring $10/27$ sekunder, det senare $10/19$ sekunder. För hvarje gång som *h* börjar ett ord vinner man således genom att beteckna detta ljud med *J* i stället för med *P*, $10/19 - 10/27$ sekunder, eller i rundt tal $1/6$ sekund. Inuti ord äro de båda tecknen i det allra närmaste lika snabbskrifna och i slutet af ord finnes som sagdt inga *h*. Begynnelse-*h* förekommer vid medelmåttig talhastighet (250 stafvelser per minut) omkring 6 gånger per minut och tidsvinsten som man skaffar sig genom att för *h* använda *J* och ej *P* blir således under en minuts stenografering, $6/6$ eller *en sekund*; och denna vinst på ett enda teckenval är förvisso icke att förakta.

Emellertid finnas äfven andra tecken än *J*, hvilka passa att stå i början af ord, men just detta tecken har en del andra egenskaper, som göra detsamma lämpligt att beteckna *h*-ljudet. Så t. ex. förekommer *h*-ljudet aldrig förenadt med ett följande *r* eller *l*, och just detta *J*, i motsats till de andra för början af ord passande tecken, lämpar sig *icke* till bekväm förbindning med de för *r* och *l* mest lämpliga tecken. Det skulle hafva varit ett onödigt slöseri att åt *h*-ljudet gifva ett tecken med egenskaper, som ej kunde komma *detta* ljud till godo, men som i stället kunde behövas för andra ljud, o. s. v.

Det är vid uppställande af ett stenografiskt system ej nog att blott fästa sig vid själva tecknen; man måste också tänka på att förflyttningen från ordbild till ordbild blir så bekväm och kort som möjligt.

Låt oss för att få ett begrepp om, hvad härmed menas, taga som exempel ett vanligt siffertal 161

hvilket kan skrivas på två olika sätt, beroende på om 6:an skrivnes uppifrån eller nedifrån. Huruom därigenom tiden som åtgår för skrivandet af 6:an blir olika, se vi här nedan, där pännans gång i luften är utmärkt

1.61 = 7 drag

1.61 = 5 drag

Tecken kunna således få olika tidsvärden, beroende på hvilken väg i luften pännan föres mellan ordbilderna.

*

Att så fördela tecknen, att de möjligast ofta komma i en för dem gynsam ställning är stenografiuppfinnarens viktigaste och svåraste uppgift; och lyckas han härvidlag bör vinsten ifråga snabbskrifve; het bli så stor, att inga andra än här ovan berörda grafiska hjälpmedel skulle behöfva tillgripas.

Utän tvifvel kommer också framtidens skrift att blifva en *stenografi*, som inskränker sig till att endast hafva tecken för hvart och ett af de *enkla* ljuden. Men i våra dagar då stenografien icke är den enda öfvade skriften, utan måste användas *vid sidan af* den vanliga, som har fördelen af att vara allt ifrån barndomen grundligare innöft, så löper ej stenografens pänna så fort som den skulle *kunna* göra och brister i själva den tekniska färdigheten måste ersättas genom införande i det stenografiska systemet af än ytterligare förkortningar. Detta gör man genom att gifva oftast förekommande konsonantsammansättningar, förstafvelser och slutstafvelser särskilda tecken.

För att få dessa tecken kan man dels — liksom fallet är vid vanliga skriftens "e" och "l"

— låta ett och samma tecken uppträda i två olika storlekar, dels kan man utnyttja de olika slängar, hvilka uti vanlig skrift så gärna vilja komma fram af sig själf, och hvilka där ej tjäna till något annat än att möjligen åstadkomma ett angenämt afbrott i den enförmiga handrörelsen. Låt *f* och *fr* betecknas med

C och *L* samt en släng rätt utåt betyda *-het* och en släng nedåt *-ende*, så få vi

feende fe fehet seende

Liksom man i vanlig skrift använder förkortningar såsom t. ex., m. m., s. k., f. d., anm., obs., o. s. v., gör man äfven så i stenografi, men med den skillnaden, att medan i vanlig skrift dessa förkortningar äro mer eller mindre godtyckligt valda, så hafva väl de flesta stenografiuppfinnare sett till att just de oftast förekommande orden blifva förkortade, och detta mer eller mindre beroende på deras frekvenssiffror.

Af hvilken stor betydelse väl valda förkortningar äro, torde bäst framgå af att på 100,000 ord, hämtade ur talspråket: 4 ord (*att, i, och, det*) bilda tiondedelar, 10 ord (de nämnda jämte *jag, af, icke, som, för, den*) bilda femtedelen, 25 ord tredjedelen, och 103 ord hälften af det hela.

*

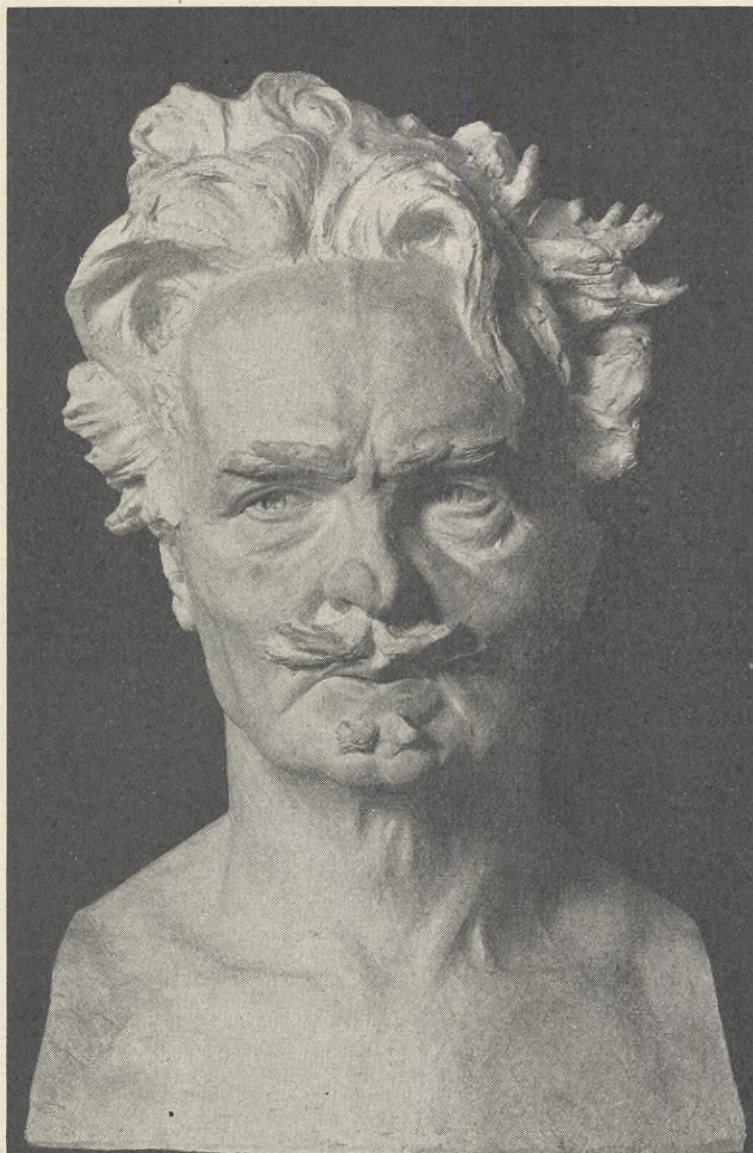
Men huru lång tid tar det då att lära stenografi, frågar kanske någon? Ja, det beror på, hvad man menar med att *kunna* stenografi.

Att lära sig obehindradt läsa och korrekt skriva ett af de enklare moderna stenografiska systemen kräver med t. ex. en timmas arbete om dagen ej många veckor, men räknar man som stenograf blott den, som verkligen förmår följa en talare, då fordras månader om ej år af ihärdigt arbete, och detta huru lätt systemet som sådant än må vara. Att så är torde väl också utan vidare inses af hvar och en som minnes, huru länge det dröjde innan man kunde skriva vanlig skrift flytande; och det är därför oförklarligt, att stenografilärare ej sällan finna elever, hvilka förväna sig öfver att de, då de fullständigt lärt sig det stenografiska systemet, icke genast kunna skriva lika fort, som man talar.

Att blifva en skicklig stenograf kräver således, som sagdt — förutom en lätt hand och snabb uppfattningsförmåga — *ihärdig öfning*. Men må detta ej verka afskräckande, ty *dels* kan man hafva stor nytta af stenografien äfven utan den färdighet som kräves för en yrkesstenograf, och *dels* vinner man så småningom allt större och större hastighet utan att på den stenografiska skriftens inöfvande nedlägga något *särskildt* arbete, blott man, sedan man kommit så långt, att man med stenografi skriver lika fort som med vanlig skrift, vid alla möjliga tillfällen *använder* stenografi. Att göra så, fordrar visserligen en ej ringa grad af viljekraft, isynnerhet som man först efter mycken öfning *läser* stenografi lika lätt som vanlig skrift (tänk blott på, hvilka massor af vanlig skrift vi alla läst!). Men vare sig nu målet gäller att blott till eget behof kunna föra stenografiska anteckningar, att kunna tjänstgöra som stenograf på ett handelskontor, eller att blifva verklig yrkesstenograf, så skall förvisso ingen ångra den tid och den energi som nedlagts på inlärande af stenografiens nyttiga konst.

Olof W. Melin.

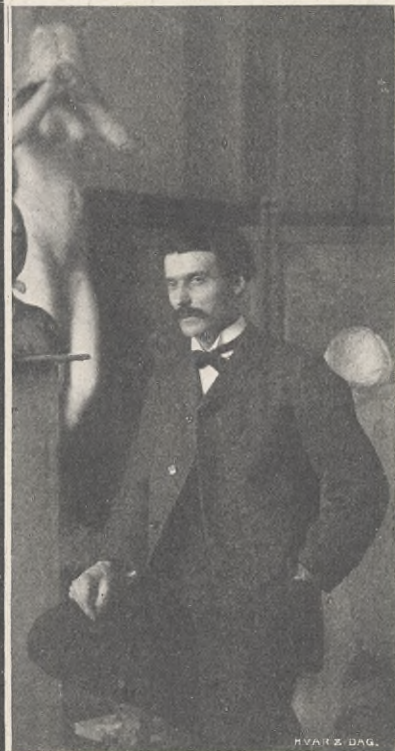

H. & D:s STOCKHOLMSFOTOGRAF.

AUGUST STRINDBERG: Byst af Carl Eldh.

Carl Eldh, den unge, framstående skulptören, hvilken nu mera är bosatt i Stockholm, har i dagarne fullbordat en byst af August Strindberg, hvilken då och då stått modell för densamma. Bysten återger Strindbergs karaktäristiska anletsdrag på ett förträffligt sätt och torde komma att väcka berättigad uppmärksamhet.

CARL ELDH.

HVAITZ DAG.

Ålshö : Kem. A.-B. Bengt Silfversparre Sthm.—Öbg.

EN 80-ÅRS DAG.

80 år fyllde den 23 dec. f. adjunkten, den bekante tonsättaren *August Melcher Myrberg* i Stockholm. Född i Göteborg, student i Uppsala 1844, fil. d:r 54, koll. vid Kat. I. allm. läroverk i Stockholm 58 och vid Klara 63; adjunkt vid Högre Latinläroverket å Norrmalm 80—91.

Redan som skolpojke uppträdde M. vid de filharmoniska konserter i Göteborg, där orkester medverkade, och blåste flöjt. I Uppsala lärde han sig

A. M. MYRBERG.

piano och violoncell samt blef genast kvartettsångare. Han började själf komponera 1847 eller 48. Opus 1 var en kvartett "Den öfvergifna". M. komponerade vidare under sin Uppsalavistelse en hel del saker, men ägnade sig på allvar åt komposition först på 80-talet efter ett par studieresor till Berlin.

Han har framför allt komponerat kvartetter, men äfven körverk, kamarmusik, o. s. v.

DET HÖGRE ARMÉBEFÄLET.

Foto. Dahlstr., Stockholm.

C. H. MÖRNER.

Afsked har tagits af öfversten och sekundchefen för lifgardet till häst, Christian Hampus Mörner född 1842. Underlöjtn. vid husarregementet Kung Karl XV, nu Kronprinsens husarregemente 1864, löjtnant 1872, ryttmästare i reg. 1887, vid reg. 1888, adj. hos Konungen s. å., major vid

Lifgardet till häst 1891, öfverstelöjtnant och förste major 1894, öfveradjutant hos Konungen 1897, öfverste 1898.

Efter porträtt.

FURST v. BÜLOW.
Tysklands Rikskanslär.

Vi meddela Furst von Bülows porträtt som en illustration till de utläggningar med anledning af tyske rikskanslärrens storpolitiska uttalanden hvilka f. n. gå genom hela världens präss.

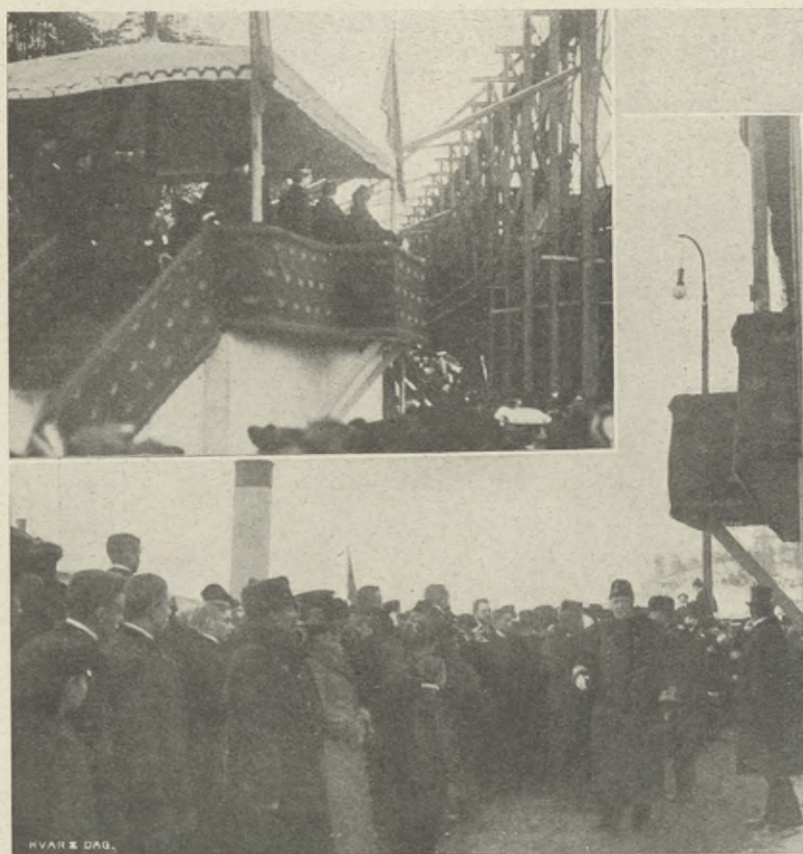

Efter fotografi.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Skjersparre Sthlm—Gbg

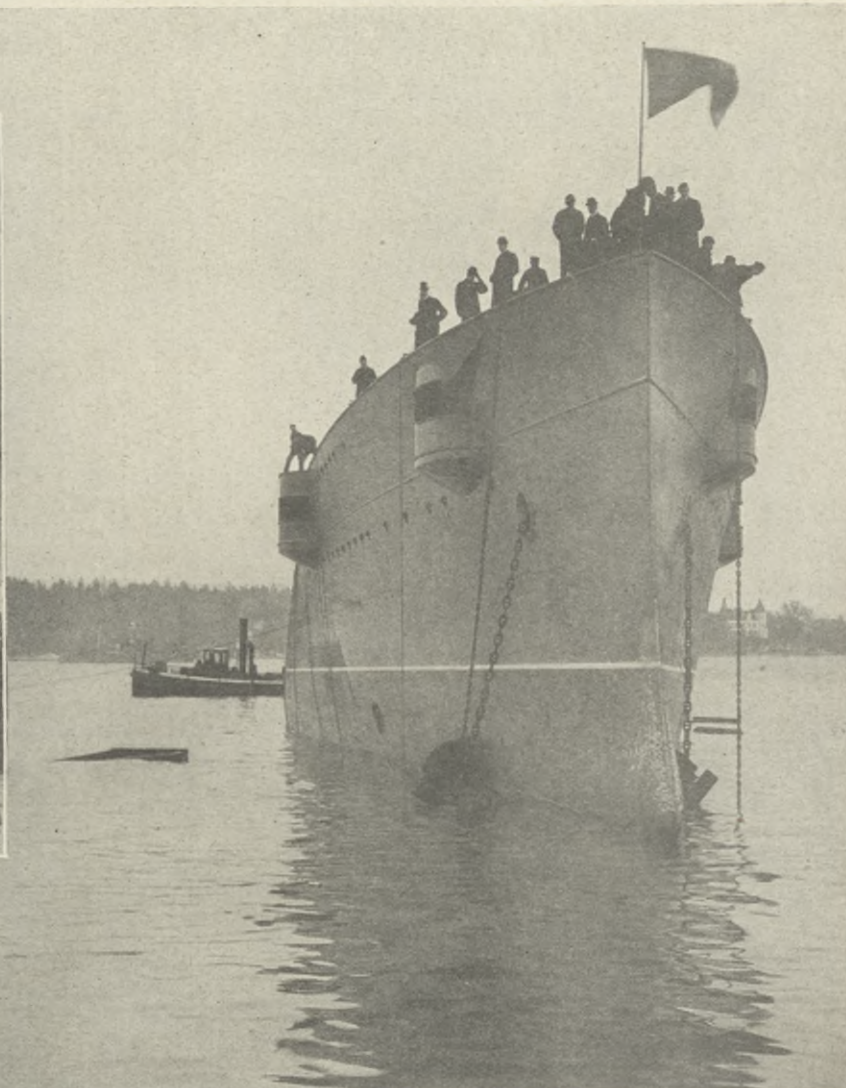
RYSKA STUDENTER i matsalen i S:t Petersburgs universitet. Stängdes den 11 dec. på grund af misstanken om komplott.

Den 20 dec. topte svenska flottans första kryssare "Fylgia" af stapeln å Bergsunds varf i närvaro af de flesta af de hemmavarande kungliga personerna. Prinsessan Margaretha förrättade "dopet" och talade härvid svenska. Kryssaren Fylgia, som på grund af sin bepansring närmast är att hänföra till fartygsgruppen "pansarkryssare", erhåller ett deplacement af 4,060 ton. Maskinerna beräknas komma att indikera 12,000 hästkrafter, hvarmed en fart af af 21,3 knop skall erhållas. Ångpannorna blifva 12, af Yarrow's konstruktion. Det normala kolförrådet är angifvet till 350 ton och maximi-förrådet till 900 ton.

H. 8 Da STOCKHOLMSFOTOGRAF

PANSARKRYSSAREN FYLGIAS STAPELLÖPNING.

Klubb: Kms. A. B. Bengt Sjöförsvarse 294m—06p

KRIGSFÅNGARNE HEMFÖRLOFVAS.

RYSKA REVOLUTIONEN.

1. RYSKA KRIGSFÅNGAR lämna Yokohama på väg till Vladivostok. Under resan gjorde de myteri och ville resa till Europa.
2. JAPANSKA KRIGSFÅNGAR lämna Medved i Ryssland på väg till Japan.
EFTER FOTOGRAFIER.

3. MÖTE AF REAKTIONÄRER i Manège Michel i Sit Petersburg för att protestera mot revolutionen.
4. SLAKTARE I S:T PETERSBURG som sökte utverka tillstånd att massakrera studenter judar och "intellektualister".

ETT KONSTNÄRSHEM I DALARNE.

HOS IVAR NYBERG.

Efter porträtt. IVAR NYBERG.

Utom vid Konstakademien studerade han för Perseus, och under sina Pariserår tillgodogjorde han sig Gérômes, Bonnats och med särskild förkärlek den utsökte mästaren Dagnan-Bouverets undervisning. Med Dagnan-Bouvet äger Nyberg i ytre afseenden mycket gemensamt; från honom har han sin delikata teknik, kärleken till detaljerna den väl afvägda färgskalan. Han står på sin höjdpunkt i den lilla, så hos oss som i utlandet mycket uppmärksammade taflan "Sockenskräddaren", en bild rent af klassisk i sin intimitet och skildringskonst, och som i andra tider, då full rättvisa skall göras åt det sunda och sanna i konsten, med säkerhet skall betraktas som

Vi har förut vid olika tillfällen meddelat bilder från konstnärshem i Dalarne, — från det förtjusande Spadarivvet, Carl Larssons lantliga hem, från Anders Zorns Mora-residens och från Emerik Stenbergs "storstuga" i Leksand. Denna gång har tidningen en särskild anledning att öka samlingen af dessa Dala-bilder; vår "konstnär för dagen", Ivar Nyberg, fyllde nämligen den 25 dec. 50 år.

Genre- och porträttmålaren Ivar Gustaf Julius Nyberg är född i Väneisborg. Såsom konstnär har han aldrig haft något bestickande något i ögonen fallande, lika litet som han i val af ämnen skattat åt det tillfälliga modet. Relativt snart sökte och fann han sitt område. Han föredrog det intima naturstudiet framför sådana uppslag, som i sitt bizarra nyhetsmakeri kanske för någon tid bära konstnärsnamnet på ryktets vingar. I våra dagar, då i sanningen konsten så ofta får sitta emellan för effektens skull, då det solida studiet knappast anses förenligt med ett verkligt konstnärstemperament och då endast det "drager" som är nytt, icke det som är sant och gediget, då gör det godt att finna en konstnär, som, oberörd af alla vindkast och tycken för dagen, följer sin egen ingifvelse. Nyberg skall visserligen icke räknas till de stora och starka konstnärindividualiteterna, till dem som föra konsten in i andra banor eller gifva gamla sanningar nya värden, men till de gedigna och sunda hör han. Kanske få af våra svenska konstnärer äro i besittning af så solida studier som han.

Efter fotograf.

DALSTUGAN.

Klöhn: Bengt Skjerveparre

Efter fotograf.

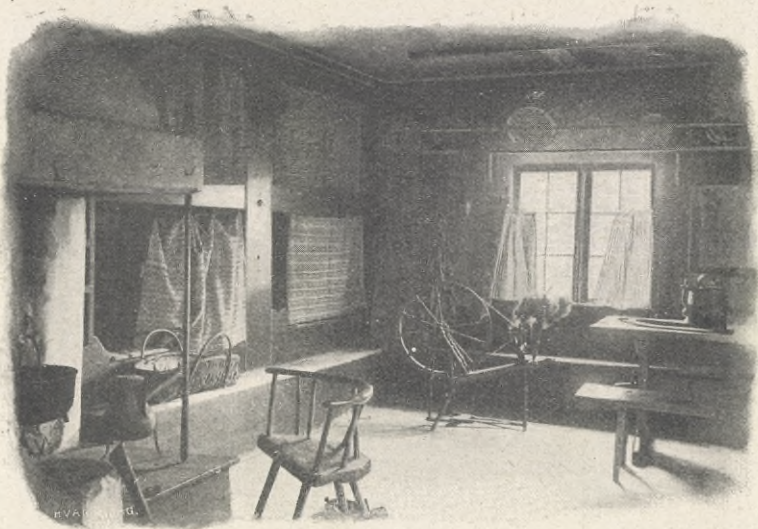
IVAR NYBERGS DALAHEM: I Ryggåsstugan.

Klöhn: Bengt Skjerveparre.

en fullgod exponent af svenskt figurmåleri från 1900-talets slut.

I pastell och akvarell har Nyberg målat interiörer och porträtt, ärligt, kärleksfullt och med känsla äfven för uttryck och karaktär. Det hvilar något blygt och stillsamt öfver hans konst liksom öfver hans person. Kanske har härtill i sin mån bidragit den mångåriga ohälsa, hvarmed han haft att kämpa; annars hade helt visst den arbetsamme och ärlige konstnären gifvit ett än djupare uttryck för sin begåfning. Af Nybergs arbeten torde vara att nämna, utom en del porträtt (landshöfding Bergström och J. A. Malmström, det senare i Konstakademien ägo), interiörer, genrer o. s. v. I Göteborgs museum ha Nyberg två taflor, hvaraf den ena köptes å 1903 års Helsingborgsutställning och den andra tillhörde Fürstenbergska samlingen; å Nationalmuseum finnes likaledes ett par saker, en större pa-

Efter fotograf.

IVAR NYBERGS DALAHEM: Hvardagsrum.

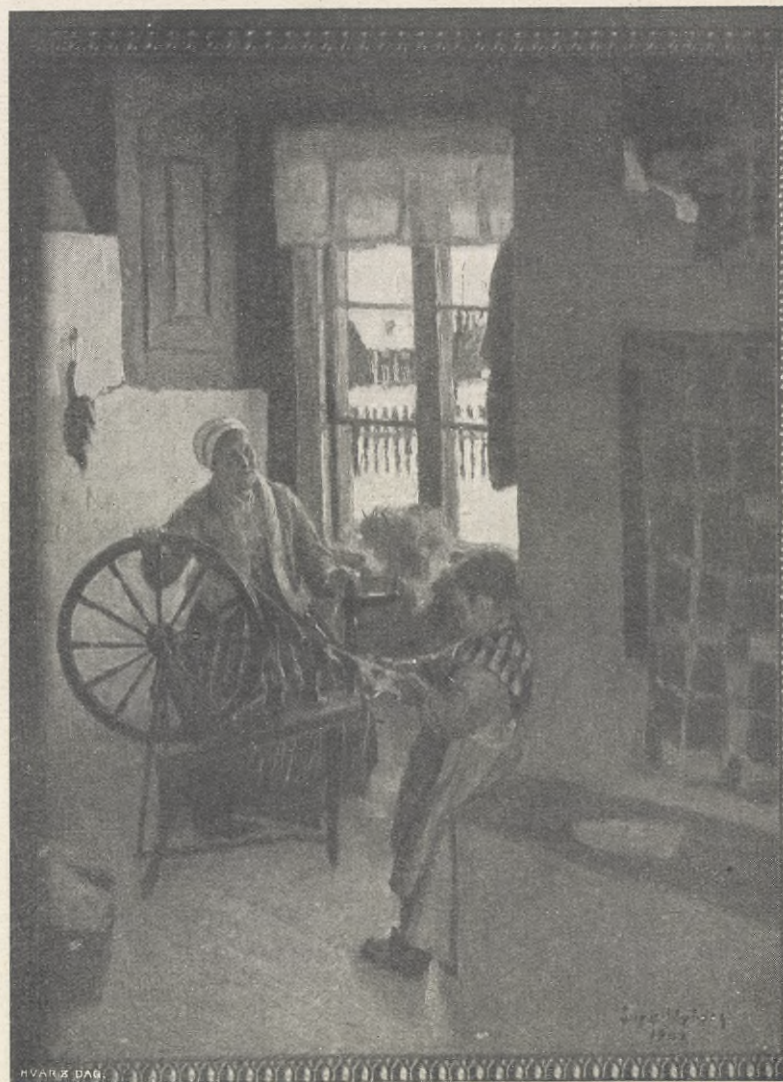
Kliché: Bengt Sjöforsparre.

Efter fotografi.

IVAR NYBERGS DALAHEM: Idyll.

Kliché: Bengt Sjöforsparre.

HVAR 8 DAG.

Kliché: Bengt Sjöforsparre.

»PÅ TARREN». Oljefärgmåleri af Ivar Nyberg.

stell, "En hemlighet, interiör vid lampsken", samt det lilla delikata, om än i färgen en smula kyliga porträttet af den bekante tecknaren Victor André.

Till Dalarne kom Nyberg år 1900. Efter någotsökande, bestämde han sig för att stanna i Leksand, där svenska och utländska målare förr hämtat tilltalande motiv och där ännu ett flertal konstnärer arbeta. Han köpte den gamla dalstuga, våra bilder framställa, och lät där inreda atelier.

Han sammanförde hit en betydande samling af daldräkter och husgeråd, så att stugan i sin helhet erhöi en karaktäristisk inredning. Här är sålunda ett typiskt dala-hvardagsrum med blyinfattade fönster, öppen spis, skåp och hylla med gammalt tenn och porslin moraklocka, dala-målningar och en husets minnestafila m. m. En hel vägg upptages af den egendomliga "tarr-sängen" i två våningar, här dubbel äfven med afseende på längden. Här är en dala-jungfrukammare och en "arstuga" (andra stuga), använd äfven som bröllopsstuga, hvarom en mängd brudparsinitialer å taket samt uppgifter på antalet förtärda kannor brännvin vid hvarje

»SOCKENSKRÄDDAREN».

Kl. 18: Bengt Sturtegar

bröllop bära vittne Stugan är i verkligheten mycket gammal; det finnes byggnader på gården som äro ända från 1600-talet. Öfre våningen har ett loft, ett förtjusande ryggåsrums samt konstnärens atelier. Ett flertal förträffliga dukar af konstnärens hand visas där, mest interiörer, såsom brudklädsel, hus-andakt, psalmodikonspelare, sländspinnarska och kulla vid spinnrock m. fl., hvilka samtliga vittna om mästars stora förmåga att återgifva dagens och eldens effekter samt om den hängifna kärlek, hvarmed Nyberg gripit sig an skildringen af Dalarnes folk.

J. O.

»UR DANSEN».

FÖR HVAR 8 DAG AF SNÖSPARF.

Chefen för den stora firman Bredström & C. hade anordnat den sedvanliga nyårsbålen för familjens yngre umgängesvänner. Den var som alltid charmant — ypperliga förfriskningar, god musik, glans och glam öfver det hela. Det var för öfrigt den stora helgdagstiden, den nyss förrunna julveckan och det intågande nya årets stämning af fest och högtid, som gaf flykt och värme åt baljublet samt en viss försonlighet äfven åt de äldres kritik öfver tillställningen.

Men därjämte hviskade man om någonting alldeles särskildt, som skulle tilldraga sig litet senare. Aftonens clou, den trumf en familj med fyra oförsörjda döttrar mer än väl hade anledning briljera med, skulle sannolikt utspelas vid supén i och med tillkännagifvandet af förlofningen emellan husets äldsta dotter, tjugosju år gammal förästen, och notarien i tullstyrelsen, en rätt prydlig herre, med goda framstyttsiker, sades det.

Det påstods vara barndomstycke, som för länge sedan förenat deras hjärtan . . . och ja, suckade mödrarna, där de garnerade balsalens väggar, på samma gång de med skarpa och ömma ögon följde sina egna valsande, tyllklädda älsklingar, i hopp om att af en de, måhända just i afton, kunde komma öfver något dylikt önskvärdt "tycke".

Men det såg inte lofvande ut. Vår tids ungherrar voro så kallsinnade, så föga svärmiskt anlagda.

Så snart de hunnit långt nog på sina olika ämbetsmannabanor för att kunna bilda eget bo och försörja sin familj, hade de mestadels öfverlevat de första förälskelserna och styrt in i de lugna hamnar där värds-husflickorna lyste som blinkande, lagom aflägsna fyrtorner, på vägen för de fria seglarna. Det of alltför irriterande stadiga ljuset från en koja och ett hjärta lockade dem då icke längre.

Inne i ett litet svagt belyst hörnrum hade tvänne herrar slagit sig ned. En röd ampel i taket spred ett mildt, ljumt sken öfver de i fönsternischerna stående växternas mörkt glänsande blad, öfver ett litet bord med skifva af ljus onyx, på hvilken en jardinière med bleka hyacinter tycktes tindra i hvitt och skärt, samt öfver de lätta möblernas siden, hvilket glimmade i en svag metallglans. De bägge flyktingarne som osedda listat sig undan dansen och den högljudda konversationen därute i salongerna, rökte under djup tystnad på hvar sin bastanta bruna cigarr. Rökblossen drefvo i vindlar och spiraler upp mot det åttkantiga taket, de sänkte sig likt dimmor öfver dess blomstermålningar, där klängväxterna och dess tunna blommor svepte rankor af grönt med små färgstänk rundt taklisten, de trefvade likt slöjor af en diskret blågrå färg upp mot ampeln, omslöto den och färgades svagt röda af skenet.

Den ena af de båda herrarna, en slank gestalt

med ett klippskt och mörklätt ansikte och små men skarpa ögon, knackade hastigt sin cigarr mot den hvassa kanten på en japansk askkopp af gul metall med stiliserade figurer i diivert arbete på de brokiga ytorna. I detsamma utbrast han med en suck:

— Tråkigt!

— Kolossalt, medgaf den andre, en något fetlagd, kortväxt herre med begynnande måne midt bakpå hjässan.

— Men man får väl antaga att ungdomen finner det trifsamt.

— Sannolikt, genmälte den lille kallt.

— Ja, vid våra år är man sannerligen "ur dansen".

— Säkerligen.

— Idiotiskt af värdfolket att invitera.

— Skedde förmodligen för förlofningens skull, föräldrastoltheten ville frossa i så många beundrande blickar som möjligt.

— Åh ja, rätt förnuftigt att söka realisera de där — han tvekade i ordvalet — drömmarna.

Han sög åter ett starkt tag på sin cigarr, blåste ut röken långsamt och sade sedan lätt, med ett slags försök till skämt:

— Vi voro också illa därän en gång i tiden, säkerligen du med?

Intet svar.

Den mörke fortsatte inom samma tankegång: — Det är ändå rätt eget hur länge minnet af den så kallade första flammen hänger i.

Den lille ljuslagde nickade blott.

— Strängt taget är tanken på henne den sista som i våra sena ungarlagsdagar ännu bär en svag ton af poesi öfver sig.

— Det stämmer, högg den lille i, på samma gång han långsamt strök askan af cigarren.

Den andre lutade sin gängliga kropp bakåt i den spåda låga länstolen, som knarrade till under tyngden. Han slog det ena benet öfver det andra, blankläderskon blänkte svagt i den röda skymningen, och beynpte, med blicken riktad upp mot ampeln — som små svarta kol glänste hans ögon därvid — tala, helt långsamt med ett mjukt tonfall, liksom förtäljde han en vacker berättelse, som det var synd att plöttra bort i ett allt för vårdslöst framförande:

— Jag kan se den för mig, när jag vill, den enda gången jag gaf henne min — låt oss säga hyllning, öppet, oförstället.

Mänsketen lyste på hennes blåa fönstergardin, gatan låg hvit af snö, och tyst, luften sken af köld, rimfrost och månljus. Vi trampade där nedanför på trottoiren, en skara pojkar, gymnasister med sångröst. Det var naturligtvis en serenad, som skulle gå af stapeln. Jag sjöng andra tenor på den tiden, hade en vacker röst, då, oförstörd af punsch och nattliga förkylningar.

Apropos, minns du den reprisn i "Klara stjärna, du som" — —, där andra tenor kommer med sitt solo?

Den ljuslagde nickade tyst.

När jag kom till de orden: "till din boning, där du prälar", tändes ljuset bakom rullgardinen. Jag såg den lilla gula ljusrundeln tindra genom det blå, hela fönstret stod i ett nu svagt upplyst. Och jag sjöng, ensam, sekunderad af de andra stämmorna. Min hand som höll stämgaaffeln, darrade, men det var ej af kölden. Tårarne stodo mig i ögonen, dessa sentimentala obegripliga, oresonliga tårar som den första kärleken prässar ur våra klara pojkögon, utan någon anledning, af idel enfaldig lycka.

Vi sjöngo några sånger till, jag minnes ej hvilka. Jag sjöng blott med, alldeles mekaniskt, berusad af denna känsla, som vi med ett alltför utslitet ord kalla — ja, du vet, denna höjdpunkt af allt det ideella en ung själ kan känna, jag påpekar uttryckligen: en ung. Sedan mista vi just den där, låtom oss säga närven i

vårt hjärta, som darrar af kärlek, den förslöas, förvissnar och försvinner.

— Åhja, äger nog sin riktighet, genmälde den ljuslagde.

— Sången var slut, vi gingo hemåt. Ännu när jag vände mig om i hörnet, såg jag det lysa bakom den blå gardinen, ljuset, som jag tänd: med min sång. Så trampade vi tysta, litet trötta, utför den tomma, månlysta gatan. Snön knarrade ihåligt, den skorrade stråft som verkligheten själf. Förstår du, den var alldeles kruttorr af köld, så som den bara blir däruppe hos oss och den knarrade, knarrade . . .

— Jag kan höra't inföll den andre torr.

— Ja, se'n så var det inte mer.

— Hvart tog hon vägen? frågade med ett plötsligt intresse den lille.

— Gifte sig förstas, sade den länge kärft.

— Blef där aldrig något, . . . emellan ei — af taladt?

— Så du säger! De mörka ögonen blickade nästan hotfullt på den kortväxte. Jag vågade naturligtvis inte ja, inte en handtryckning en gång. Jag skulle en gång till att sända henne ett julkort, en liten oskyldig lapp med ett öfversnöadt träd och en stjärna, men ref sönder hela häligheten på vägen till postkontoret. Ser du, så kär var jag i henne.

— Ja, måtte varit, öfver öronen.

Den andre spårade med ens något hånfullt i tonfallet, ryggade till, slog om i sättet och kom med en intetsägande sats, hvilken ej ett spår hängde samman med samtalet nyss.

Den lille såg upp med ett grubblande, ofantligt skarpt uttryck i sitt runda, osköna ansikte, men sade intet.

Den mörklagde ångrade sig, slog åter om, blef varm i stämman och fortfor:

— Det är för örrigt hennes årsdag i kväll — glömmen den inte. Hon fyller — låt se — trettio, jaha, precis. Hennes skåll! Han lyfte med en viss högtidlighet sitt bortglömda glas högt mot det röda ampelljuset, drack det sedan ur i botten.

Hans kamrat nickade kort och följde exemplet.

Därpå vidtog åter den mörklagde:

— Än du, hvar gjorde du af med din?

— Jag förlofvad: mig med henne, ljöd svaret.

Ha! som mottog det ryckte till och hans ögon, mun och öron tycktes stirra i en enda gapande förundran.

— Jaha, helt simplemang. Vi var det i hela åtta år. Sen så . . . han stannade ett tag och tände omsorgsfullt ånyo eld på cigarren, som en stund legat bortglömd. Ja, fortfor han därpå lugnt, sen så bröt hon och förlofvade sig på nytt, med en som hade långt bättre utsikter och strax kunde försörja henne. Där har du min historia. Rätt lustig, men helt säkert inte enastående. Lifvet är så inveckladt, ser du, och människan är svag.

Det var en god stund tyst i rummet. De båda frackklädda herrarna blossade på sina cigarrer och luften tycktes tätna allt mer af tobaksröken.

Plötsligt utbrast han, som senast talat:

— Vi dricker inte för henne, vid alla gudar, det gör vi inte.

Han reste sig i detsamma och gick bort till fönstret. Ventilen sprang upp med en knäppning, och ögonblicket därpå kastade han sitt tomma glas ut på gatan, där det med ett svagt, bristande klirr föll mot den hårda isbeläggningen, som kölden bredt på efter förgårdagens halka.

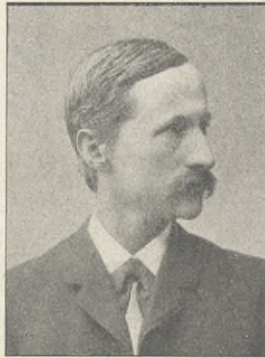
Äfven den länge mörklagde steg upp med en suck, som efter en beklämmande tanke. De gingo båda ur rummet och riktade sina steg mot stora salongen där en strålande vals melodi nyss kommit den yra skaran af ungt folk att snurra rundt på golvet i ett fladder af färgglada kjortlar och svarta frackskört.

W. FALK.

80 år fyllde den 20 dec. bruksägaren Wilhelm Falk. Affärsman i Falun 48—69. Landst.-m., stadsf., kyrkvärd, i dir. för länslasar, i styr. för Falu bergskola, mångårig ordf. i komitén för Ståd. försäkr.-aktieb. korresp. led. i Kopparb. l. hush.-sällsk. 88, led. af Riksd. A. K., 70—74 o. af F. K. 75—98. Bosatt i Sthlm sed. 85.

T. P. HALLBERG.

70 år fyllde den 23 dec. f. d. apotekaren T. P. Hallberg i Falkenberg. I 28 år led. af stadsfullmäktige och under en del af denna tid dess v. ordf. Förr ordf. i drätselkammaren, fattigvårdsstyrelsen, bevilningsberedningen, spritbolaget samt v. ordf. i sparbanksstyrelsen.

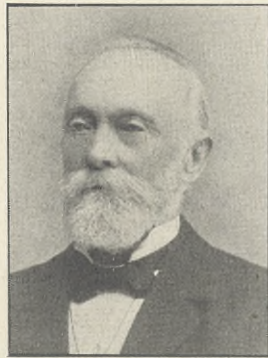
C. G. LEZINSKY.

Regementsläkaren vid Upplands regte med. lic. Carl Gabriel Leczinsky fyllde den 22 dec. 50 år. Bat-läk vid Gotl. infanter. reg. 90, vid Uppl. regte 92, vid Andra Svea artillerireg. 01. reg-läk. vid Uppl. infanterireg. 05. Sedan 90 prakt. läkare i Uppsala.

H. T. S. WALLENGREN.

Till professor i zoologi vid Lunds universitet har k. m. t. utn. doc vid samma universitet Hans Ture Sigurd Wallengren. Stud.-ex. 86, fil. d. r. 97, aman. vid Zoolog. institutionen 95, doc s. å., e. o. professor 03. Utrikes vetenskapliga resor 1900, 01, 04.

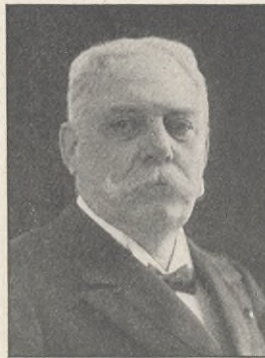
C. F. FORSSLUND.

70 år fyllde den 1 jan. grosshandl. i Kopparberg (Örebro l.) Carl Fredrik Forsslund. Köpman sedan 57. ordf. i sparbanken i 20 år, led. i kommunalnämnden i 40 år o. s. v. F:s son är den bekante skriftställaren Karl Erik Forsslund i Stagården.

J. E. MÖLLERBERG.

70 år fyllde den 27 december f. postmästaren J. E. Möllerberg i Söderköping. Postmästare i Ås 61, i Hålsberg 71, i Söderköping 84, afsked 1900.

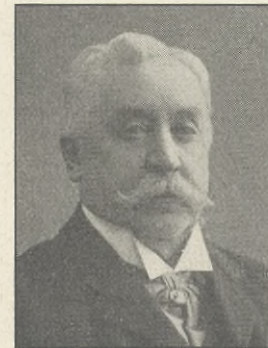
G. L. AHLSTRÖM.

65 år fyllde den 19 dec. skeppsredaren konsul Gustaf L. Ahlström i Stockholm. Sjökaptensex. 60, v. stadens länge utrikes, 83 grosshandlare och sedermera skeppsredare i Stockholm Konsul för Bolivia 92. Led af Östermalms kyrkoråd och fattigvårdsstyrelse.

F. ARWIDSSON.

50 år fyllde den 30 dec. konsulen Fredrik Arwidsson i Lund. Ordförande och verkställande direktör i Lunds Bryggeri A.-B. samt styrelseledamot i olika bolag.

W. LINDBERG.

65 år fyllde den 5 dec. grosshandlare Waldemar Lindberg i Stockholm.

J. ULLBERG.

50 år fyllde den 19 dec. rådmannen, ordf. i Umeå stads drätselkammaren J. Ullberg. Verkställande direktör i Västerbottons import A.-B. Mångårig ledamot af stadsfullmäktige och hamndirektionen, brandstyrelsen o. s. v.

A. P. SÖDERSTRÖM.

Kyrkoherden Anders Peter Söderström fyllde den 22 dec. 50 år. Stud.-ex 79, prästvigd 85, kyrkoherde i Böne sedan 99.

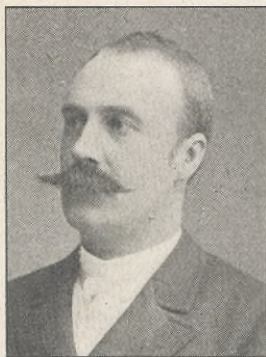
E. F. F. GOHDE.

50 år fyllde den 1 dec. öfvermaskinisten och maskinsuperintendenten hos rederiaktiebolaget Sverige-Kontinenten Emil Fromhold Fabian Gohde i Trelleborg, en inom sin bransch framstående person.

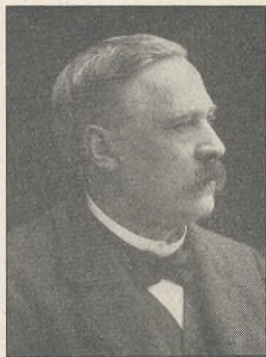

PORTRÄTTGALLERI

K. G. NORDENADLER.

Bergsingenjören Karl Gustaf Nordenadler i Stockholm fyllde den 12 dec. 50 år. Inspektör i försäkrings-A.—B. Fylgia i Stockholm.

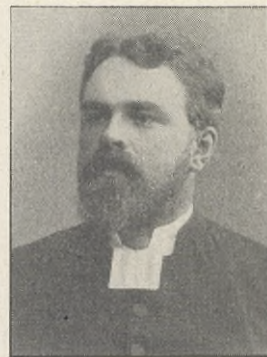
G. KOLTHOFF.

60 år fyllde d. 14 dec. konservatorn vid Uppsala universitets zoologiska museum Gustaf Kolthoff, en af vårt lands skickligaste jägare samt mest framstående naturskildrare. Deltagit i många forsknings-expeditioner norrut, 1900 chef för expeditionen till Spetsbergen och Norra Grönland.

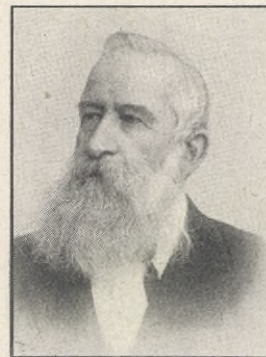
H. A. STJERNSPETZ.

55 år fyllde den 25 dec. major Henrik Albin Stjernspetz i Stockholm. Officersexamen 72, löjtnant 76, major och chef för Norrlands Trångbat. 93, afsked 97. Stadsfullmäktig i Stockholm 93—05, verkställande direktör för Nordiska Kreditbanken från 96.

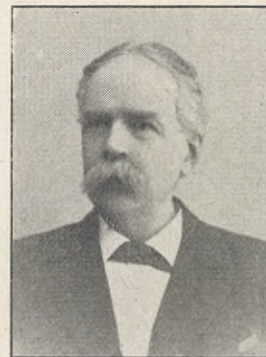
A. E. THORBJÖRNSSON.

50 år fyllde den 12 dec. kyrkoherden Anton Emanuel Thorbjörnsson. Stud.-ex. 76, prästvigd 81, kyrkoherde i Sala landsförsamling sedan 89, t. f. regementspastor vid Vestmanlands regemente 05.

C. O. HÜTTLING. †

F. d. öfverstelöjtnanten i Västgöta-Dals regemente Carl Oscar Hüttling afled den 16 dec. 74 år gammal. Löjtnant vid Västgöta-Dals regte 61, kapten 69, major 82, öfverstelöjtn. i armén 87, afsked från regementet 89.

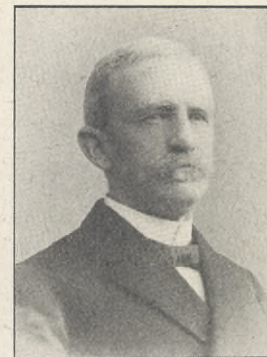
K. A. LINDHOLM. †

Grosshandlaren Knut Arvid Lindholm i Falun, afled den 7 dec. 63 år gammal. F. d. led. och ordf. i drätselkammaren, led. af stadsfullmäktige, sedan 93 i styrelsen för Kopparbergs Enskilda Bank, sedan 94 i styrelsen för Falu stads och Kopparbergs läns sparbanker.

A. G. A. TORSSANDER. †

Kontr.-prosten kyrkoh. Axel Gustaf Abraham Torssander afled den 14 dec. F. 43, stud. ex. 61, prästv. 66, kyrkoh. i Vårdinge 86, kontr.-prost i Södertelge kontrakt 05. Led. af Botaniska sällsk. 92, ordf. i Daga — Södertelge kontr. afdeln. af Allm. Sv. Prästföreningen.

G. A. BRAATHEN. †

Den 18 dec. afled i Göteborg disponenten för Trävaru A.-B. Dalarne Georg Adolf Braathen. Född 52, mångårig disponent vid Tullholmens ångsäg i Karistad där B. var medl. af stadsfullm. och hamnstyrelsen. Sedan 91 dispon. för Trävaru-A.-B. Dalarne i Göteborg.

BLIF MEDARBETARE I HVAR 8 DAG.

Har Ni något önskemål med afseende på HVAR 8 DAG. Skrif en rad och låt oss veta det!

Har Ni något uppslag att göra oss! Dröj icke att meddela oss det! För verkligt goda förslag betala vi gärna.

Tilldrager det sig något i Er trakt som kan vara af allmänt intresse att få i bild återgifvet?

Sätt Eder omedelbart i förbindelse med Redaktionen vare sig muntligen (telefon 6012) eller skriftligen.

Skicka oss omgående Edra fotografier med åtföljande noggranna anteckningar. Det som icke användes returneras alltid. Det som användes ersätta vi rundligt. — Eder försändelse bör vara oss tillhanda lördag, kan få komma söndag eller måndag morgon; kommer den först tisdag användes den med största sannolikhet EJ när tidningen går i press den förmiddagen. Hvad som kommer senare än lördag användes endast i undantagsfall. — Kan Ni skicka en sak lika väl i dag som i morgon så skicka den i dag! Om Ni väntar tills i morgon, så kanske den inte användes alls. Angif huru vi med minsta tidsspilla kunna sätta oss i telefonförbindelse med Er.

Har Ni en treftig historia i Er skrifbordslåda? — Tag fram den och skicka oss den. Och sätt ut Ert namn och **undvik signatur!** — Har Ni i öfrigt något meddelande att göra oss? **Uppskjut icke att skriva!** En rad på ett brefkort kanske är tillräckligt. Vi äro alltid tacksamma att höra af Er.

Återgifvandet af porträtt eller fotografier — af hvad slag som helst — i H. 8. D. (utom annonsafdelningen) **medför ingen som helst kostnad för insändare.** — Redaktionen förbehåller sig däremot fullständig frihet att icke införa annat än hvad den själf finner lämpligt och af intresse detta med afseende å såväl porträtt som fotografier.

Alla insända uppsatser, porträtt eller hvad det vara månne, **behandlas med yttersta diskretion;** H. 8. D. har icke "breflåda"; Redns svar meddelas i slutet kuvert till insändare då adress uppgifves.

REDAKTIONEN.

HVAR 8 DAG TILLÖNSKAR ETT LYCKOSAMT ÅRSSKIFTE.

EN FRUKTANSVÄRD EXPLOSION.

H. 8 Da STOCKHOLMSFOTOGRAF.

Kliché: Kem. z.-o. Oenge Sjöströmsparre Stålm.—Gbg

En fruktansvärd gasexplosion inträffade i huset N:o 30 Folkungagatan på Söder i Stockholm den 22 dec. kl. 3 e. m., och blef härvid ögonblickligen en människa dödad samt flere svårt skadade. Huset erbjöd efter katastrofen en gräslig anblick med alla dörrar i de båda understa våningarne sprängda i bitar eller söndervridna, tegellisor loss ur murarne, husgerädet i stycken, o. s. v. Hela första våningen är tills vidare obebodlig.

Explosionen tycktes ha inträffat i en källare under ett lagerrum, beläget innanför en i bottenvåningen befintlig lysoljeaffär.

Ett par arbetare höllo på att släppa på gas i nyinredda kokgasledningar, och gas i massa tyckes ha strömmat ut i källaren samt sedermera stigit upp i butikerna och påtänd s.

PRENUMERATION Å HVAR 8 DAG

EMOTTAGER HVARJE POSTKONTOR, BOKHANDEL OCH TIDNINGSAFFÄR I RIKET. — KR. 5:— PER ÅR OCH KR. 1:25

PER KVARTAL.